

GEBIEDSAANDUIDING

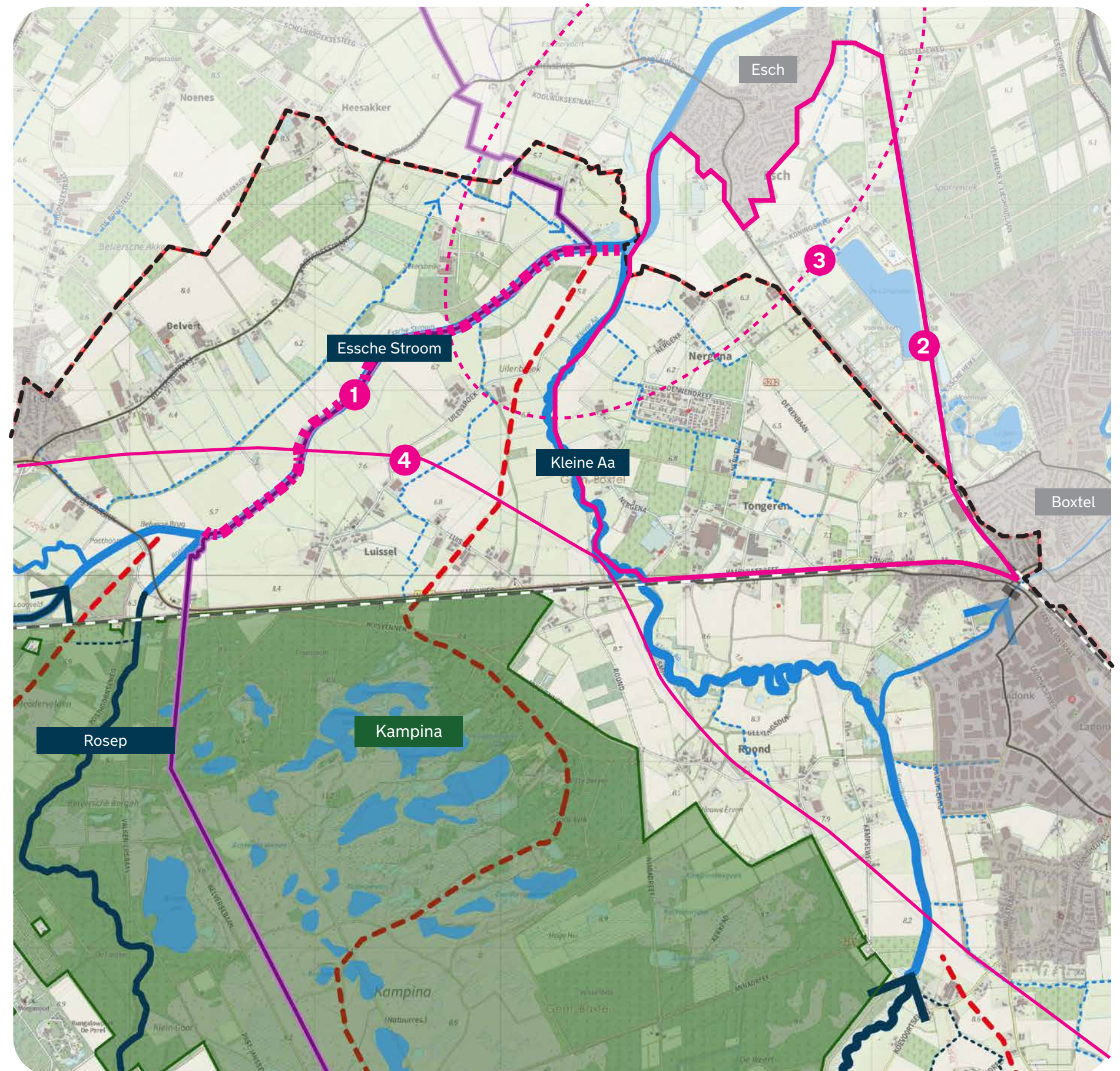
Deelgebied E betreft het stroomgebied van de Essche Stroom en de Kleine Aa, gelegen ten noord-westen van het N2000-gebied Kampina. Het deelgebied raakt de kernen van Boxtel, waaronder het industrieterrein Ladonk, Esch en Haaren. De spoorlijn Oisterwijk-Boxtel doorsnijdt het gebied.

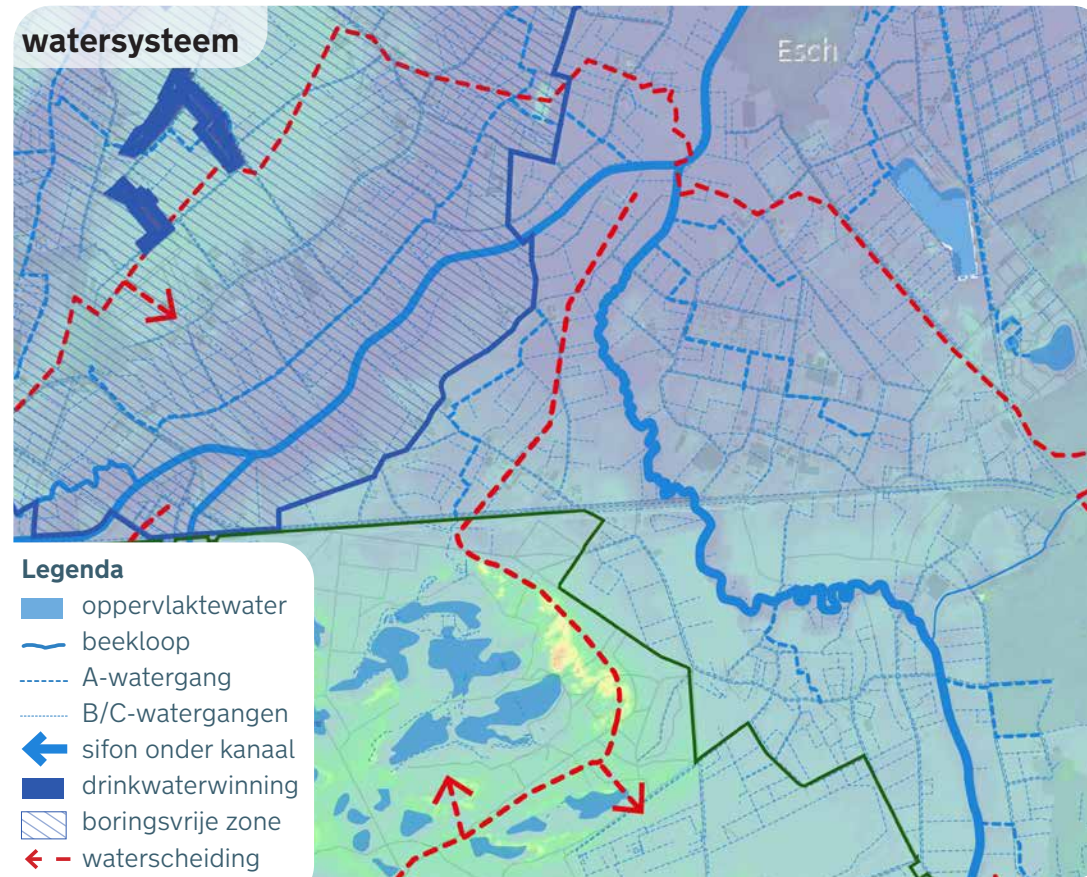
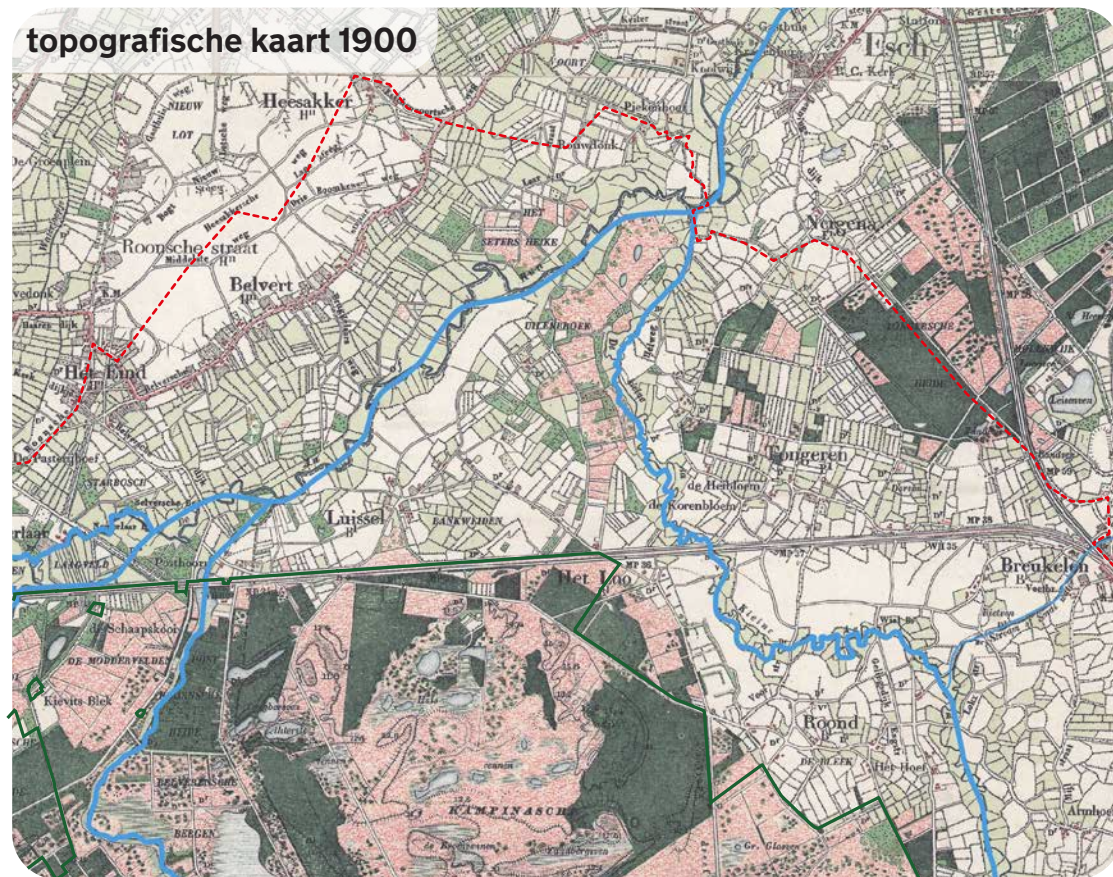
In de directe schil rondom de Kampina ligging verschillende buurtschappen: Luissel, Tongeren, Roond en Lennisheuvel.

LOPENDE ONTWIKKELINGEN

Beknopt overzicht lopende ontwikkelingen, eigenaarschap en status

1. Inrichting klimaatrobuust beekdal Essche Stroom, waterschap De Dommel - in uitvoering
2. Zoekgebied woningbouwontwikkeling Noordwesthoek (+/-1500 woningen), Gemeente Boxtel - visiefase
3. Zoekgebied Aanpak Hoogwater 's-Hertogenbosch en omgeving, Waterschap Aa en Maas - in voorbereiding
4. Aanleg extra buisleiding Deltacorridor (wens Rijksoverheid)

KENSCHETS

Beknopte landschappelijke kenschets

Het landschap van dit gebied wordt bepaald door de samenkomst van de twee laaggelegen beekdalen. Op de overgangen van de beekdalen naar de hogere en drogere dekzandrug van de Kampina zijn al eeuwenlang akkergronden in gebruik. Hier vestigden zich ook de mensen langs wegen en in buurtschappen. Dit vormt nog altijd de basis en ook de karakteristiek van het huidige landschap. De spoorlijn markeert een scherpe lijn tussen natuur (de oude heide) en de landbouwgronden (oude akkers).

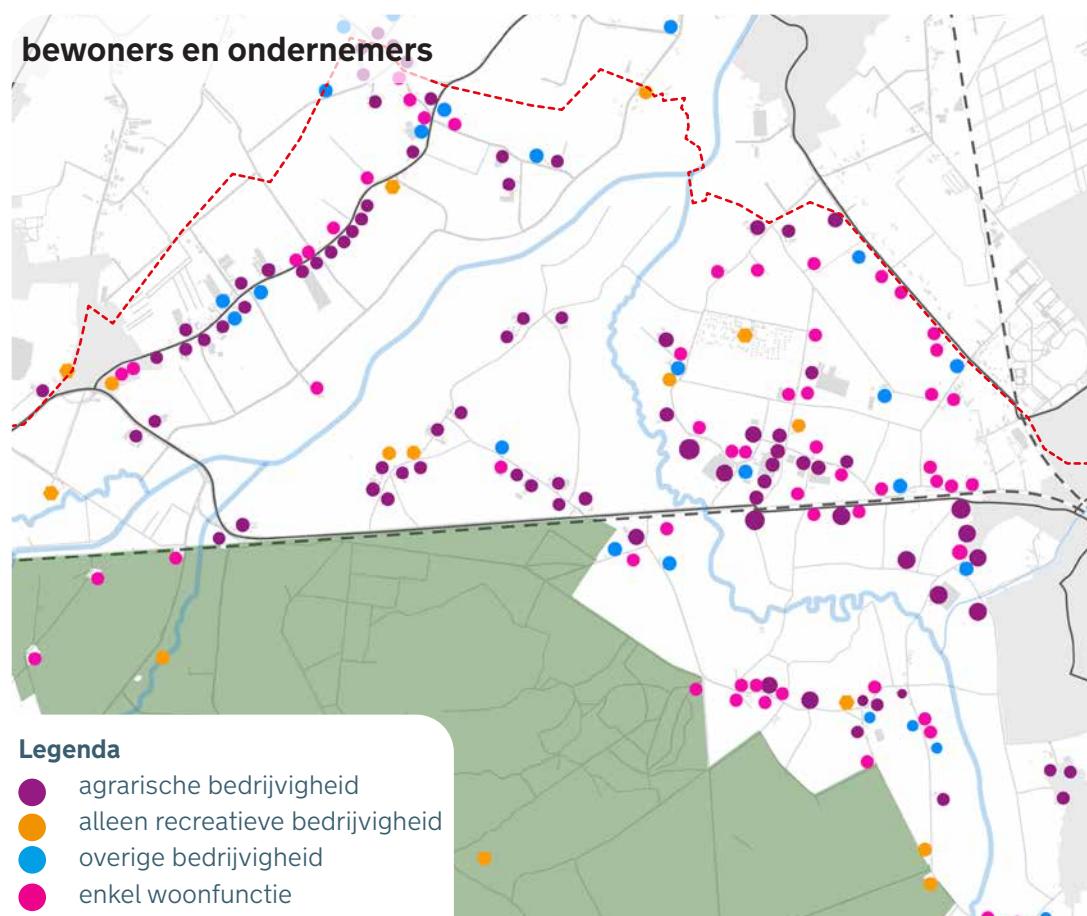
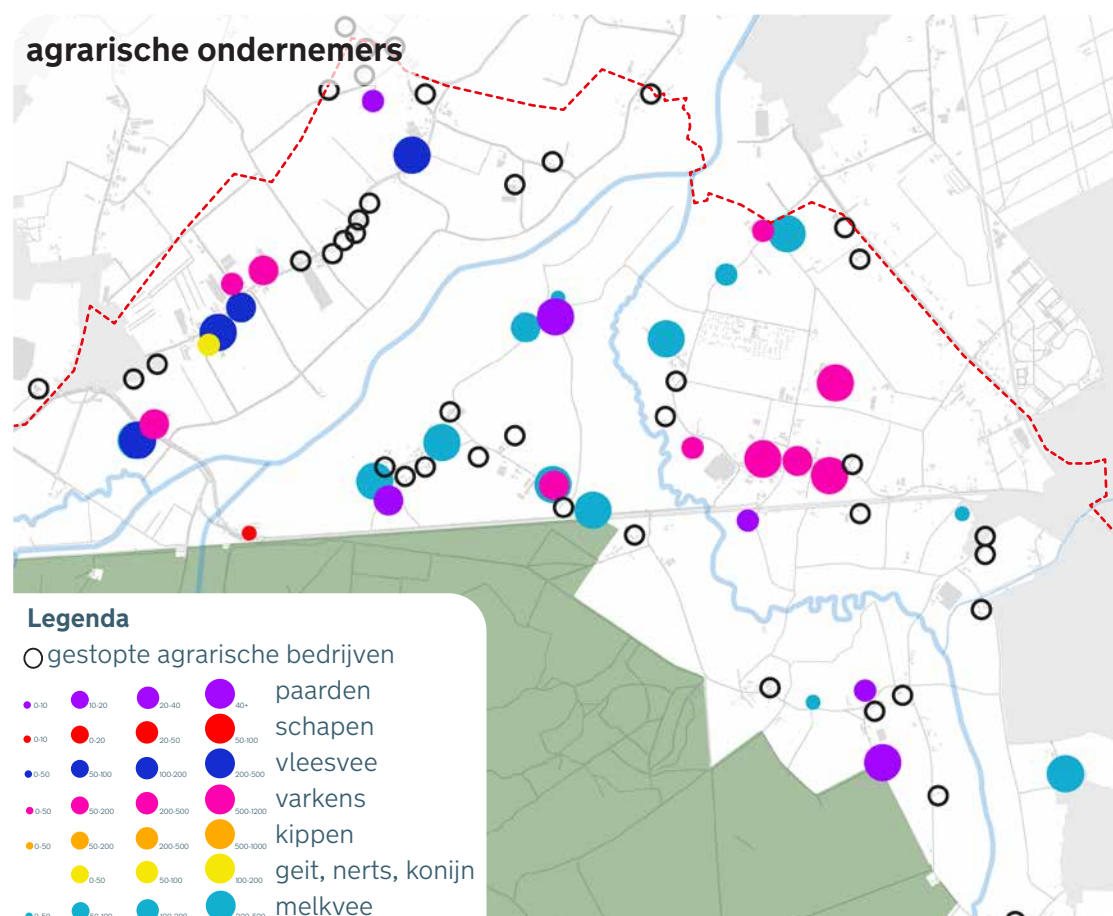
Beknopte sociaal-economische kenschets

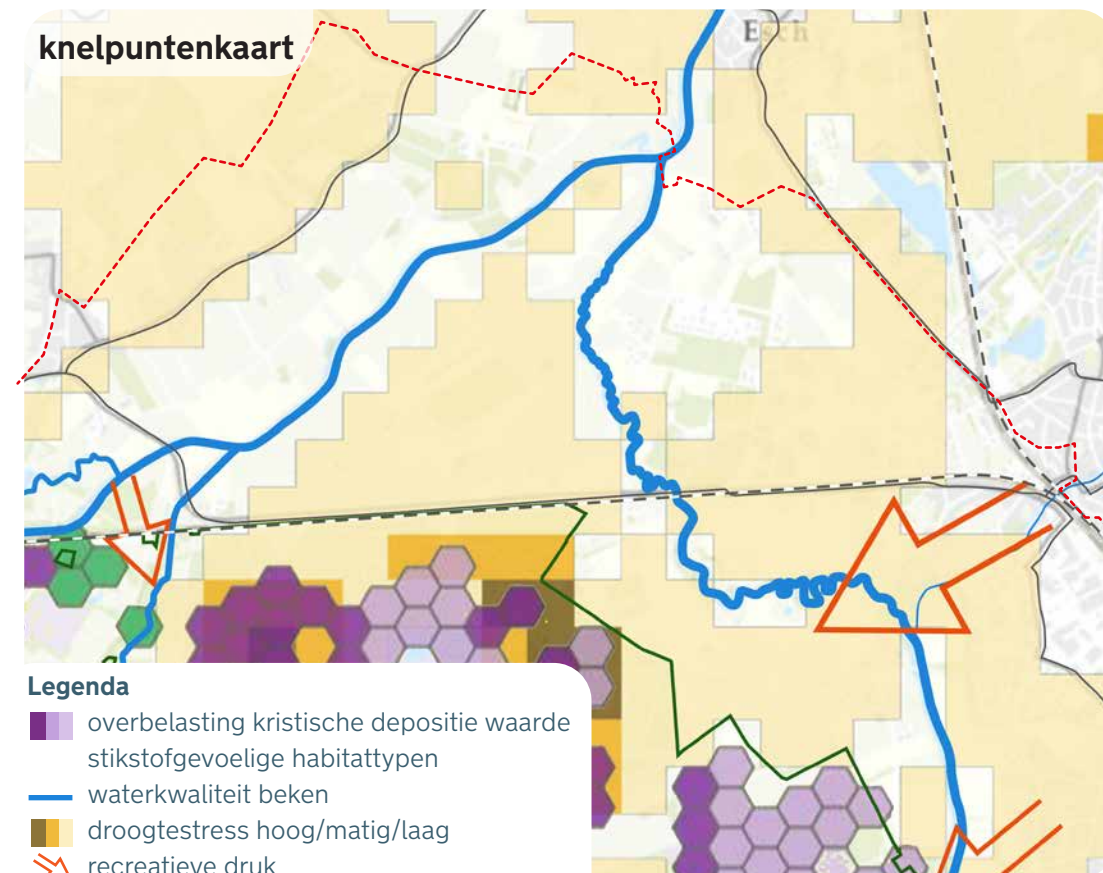
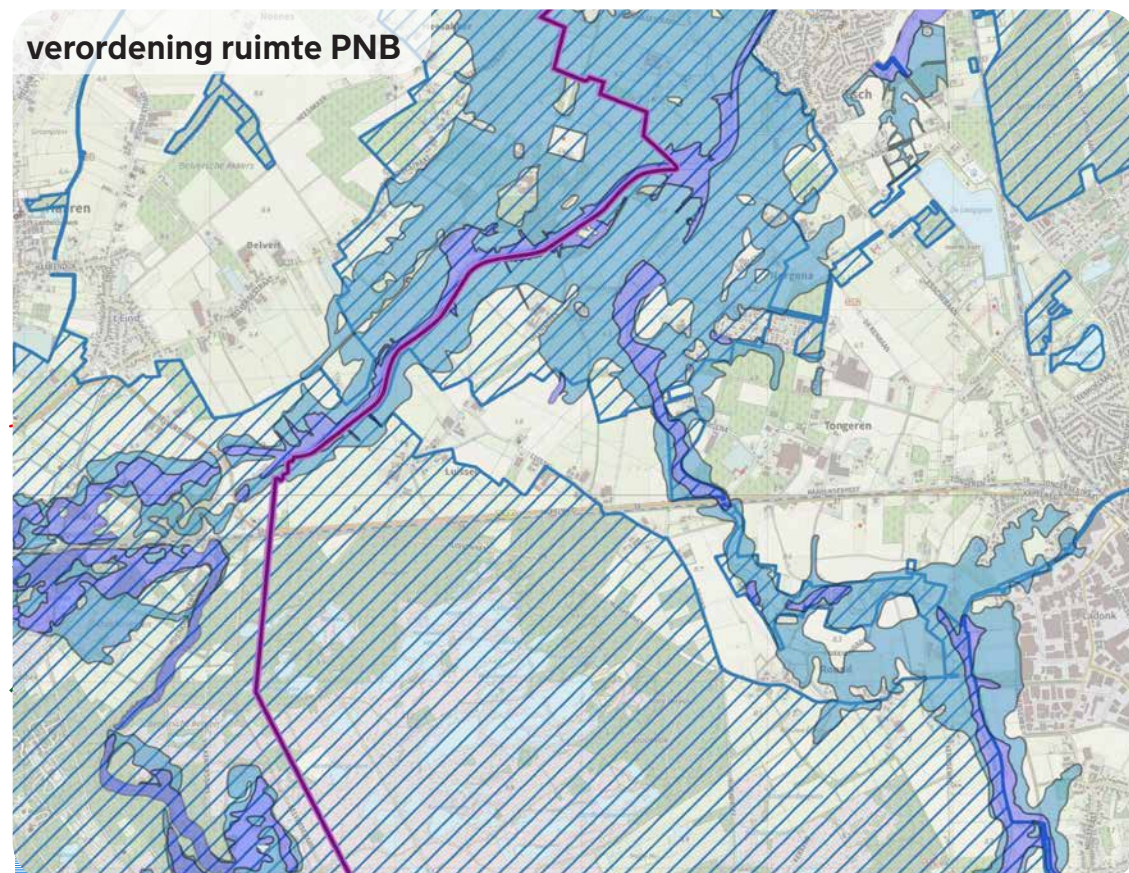
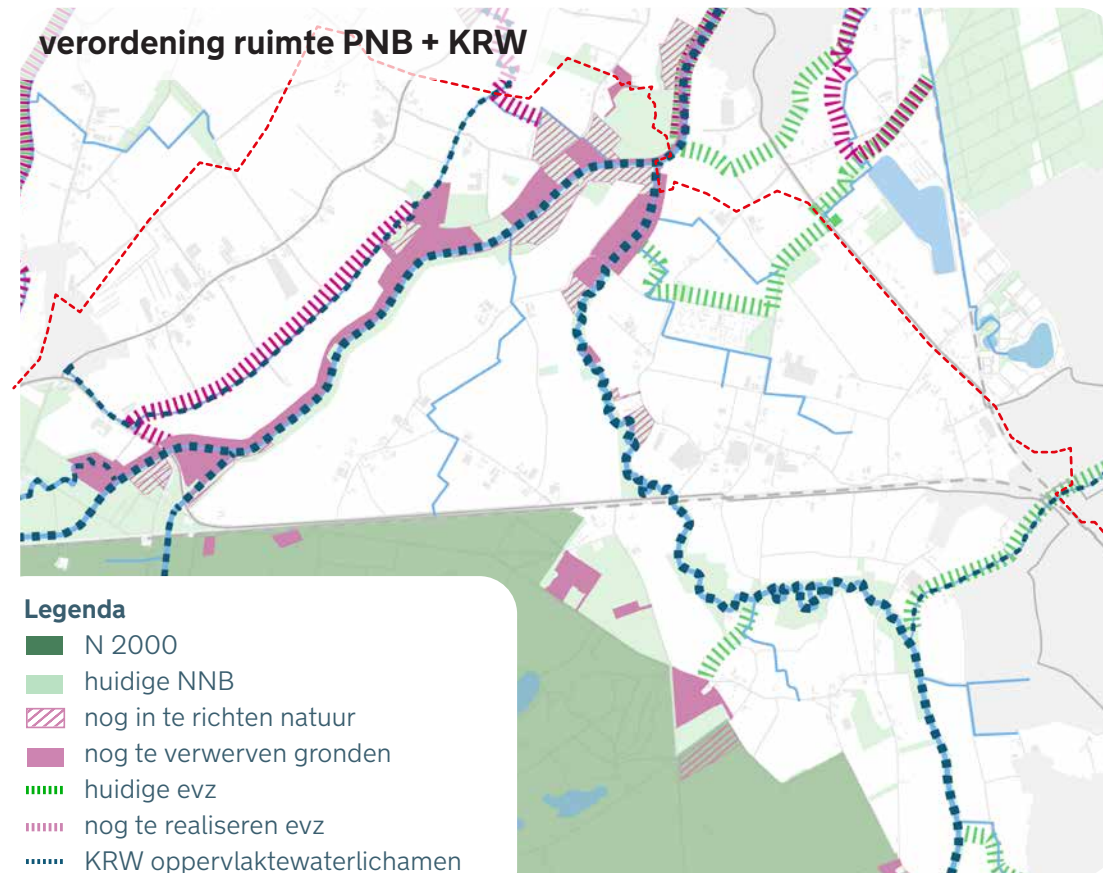
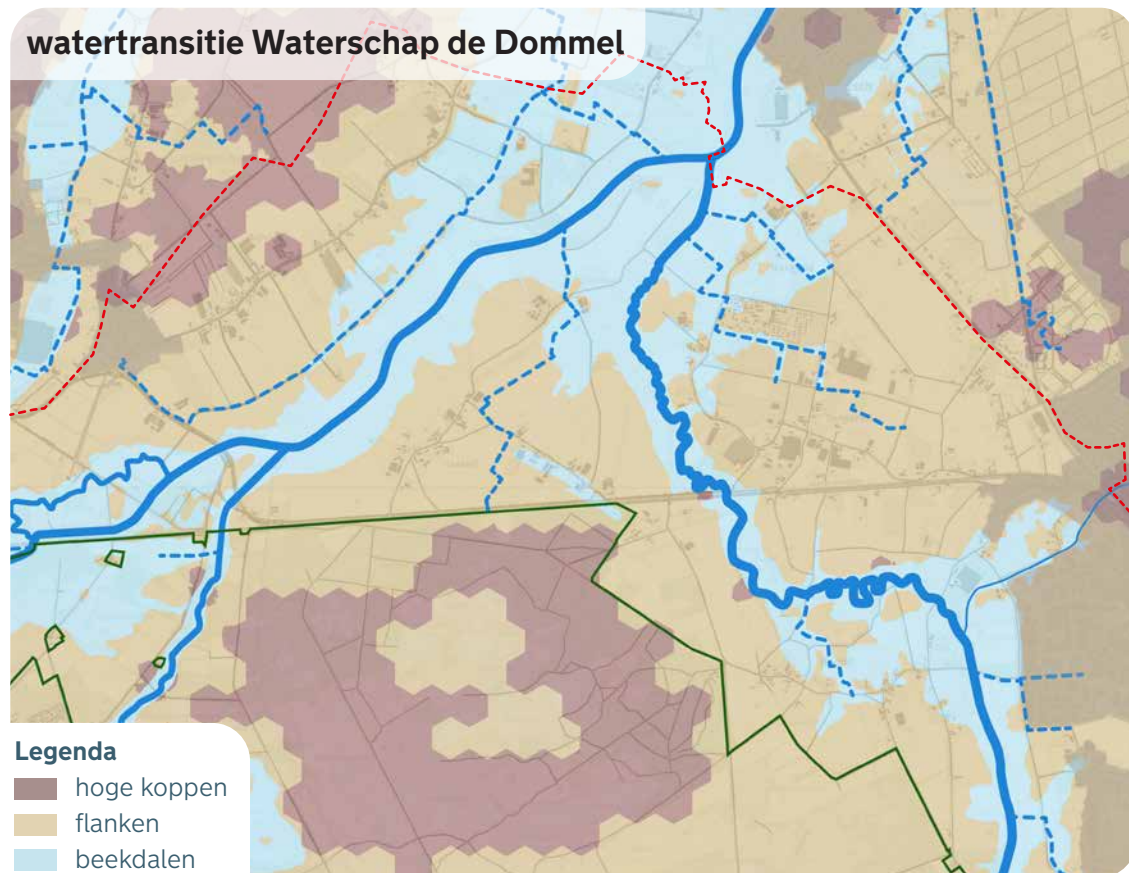
Er is een grote diversiteit aan ondernemers, waaronder een cluster melkveehouders op de rand van de beekdalen en enkele clusters intensievere veehouders. Veel agrarisch ondernemers zijn de afgelopen jaren gestopt en hun erven zijn getransformeerd naar wonen of naar andere vormen van bedrijvigheid.

Het gebied is grotendeels in gebruik als grasland, door voornamelijk melkveehouders rond de buurtschappen Luissel, Tongeren, Roond en Lennisheuvel.

De grote woningbouwopgave zorgt ervoor dat een aantal veehouderijen zich aan het heroriënteren is op hun toekomst.

Enkele ondernemers hebben aangegeven aan de slag te willen met verduurzaming en extensivering. Zij willen graag ondersteund worden bij deze plannen.

BELEIDSOPGAVEN

Beknopte samenvatting huidige beleidskaders water en natuur.

- Handelingsperspectieven Waterschap De Dommel: vernatten beekdalen, balans brengen op de flanken (geen koppen buiten N2000 aanwezig)
- Realisatie Natuurnetwerk Brabant (NNB) en verschillende ecologische verbindingszone's (EVZ).
- Inrichten van het reserveringsgebied hoog water, dit beslaat een groot deel van het gebied.

KNELPUNTEN

Beknopte samenvatting knelpunten

- Overschrijding stikstof bij de stikstofgevoelige habitattypen N2000 (emissies in overgangszone worden in stikstofanalyse nog in beeld gebracht) Een aantal intensieve veehouderijen liggen kort nabij stikstofgevoelige habitats van de Kampina.
- Waterkwaliteit van de beekdalen is onder de norm. Uitspoeling van gronden langs de beekdalen hebben impact op waterkwaliteit beekdalen, niet op N2000.
- Toenemende recreatiedruk op N2000 vanuit stedelijk gebied Boxtel.

SAMENVATTING HOOFDOPGAVE

Rigoureuze inzet op vasthouden van water en verhogen grondwaterstanden

Door het vasthouden van water en grondwaterstandverhoging, ofwel 'het dichten van het vergiet', kan er tegendruk worden geboden aan ook de grondwaterstanden in het N2000-gebied. Dit is van cruciaal belang zodat het water bovenstrooms kan worden vastgehouden en verdroging van het hoger gelegen N2000-gebied wordt tegengegaan. Alle partijen staan aan de lat om hieraan bij te dragen:

- Waterschap De Dommel: herinrichting Essche Stroom benutten voor het vasthouden van water
- Gemeente Boxtel: de woningbouwopgave (Noordwesthoek) benutten om de wateropgave mede te realiseren en water vast te houden in bestaand stedelijk gebied.
- Ondernemers: water vasthouden op eigen percelen waar kan, aanpassingen in grondgebruik waar gronden te nat worden.

Integrale gebiedsontwikkeling noodzakelijk om alle opgaven en doelen te realiseren

Er lopen meerdere ontwikkelingen in het gebied, door verschillende trekkers, die elkaar en het watersysteem raken. De woningbouwopgave van de gemeente Boxtel is een kans om enerzijds te werken aan een toekomstbestendig watersysteem, de natuuropgaven te realiseren en intensieve veehouderijen te transformeren. Anderzijds biedt de ontwikkeling een extra druk op natuurwaarden en noodzakelijke rust voor het N2000-gebied.

Bovenstaande vraagt daarom om een integrale visievorming van het gebied, waarbij de groene en blauwe opgave kaderstellend zijn voor de rode ontwikkeling, en er in de overgangszone een robuuste landschapszone tot ontwikkeling komt waarin alle uitgangspunten 'verweven' worden en agrarisch ondernemers onderdeel van het toekomstperspectief vormen.

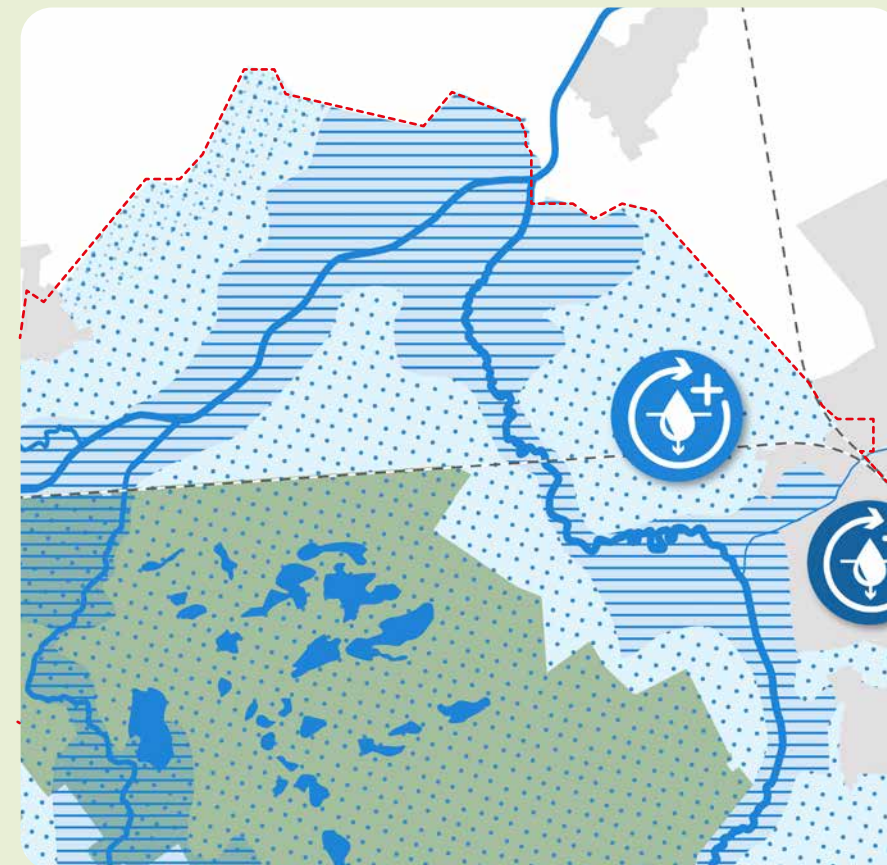
OPGAVE PER UITGANGSPUNT

Een veerkrachtig en klimaatadaptief watersysteem

- De beekdalen van de Essche Stroom en Kleine Aa geven ruimte aan de beek bij piekbuien. Reserveringsgebieden worden benut voor vasthouden van water. De beekdalen Essche Stroom en Kleine Aa vernatten.
- Vasthouden water, afkoppelen en infiltreren water in stedelijk gebied Boxtel.

Legenda Een veerkrachtig en klimaatadaptief watersysteem

- N 2000
- ▬ natuurlijke laagtes, ruimte voor piekbuien
- ⊕ stedelijk water vasthouden en infiltreren
- ⊕ water landelijk gebied vasthouden en infiltreren
- ⊕ bodem als spons (aanvullen grondwater: vasthouden en infiltreren)

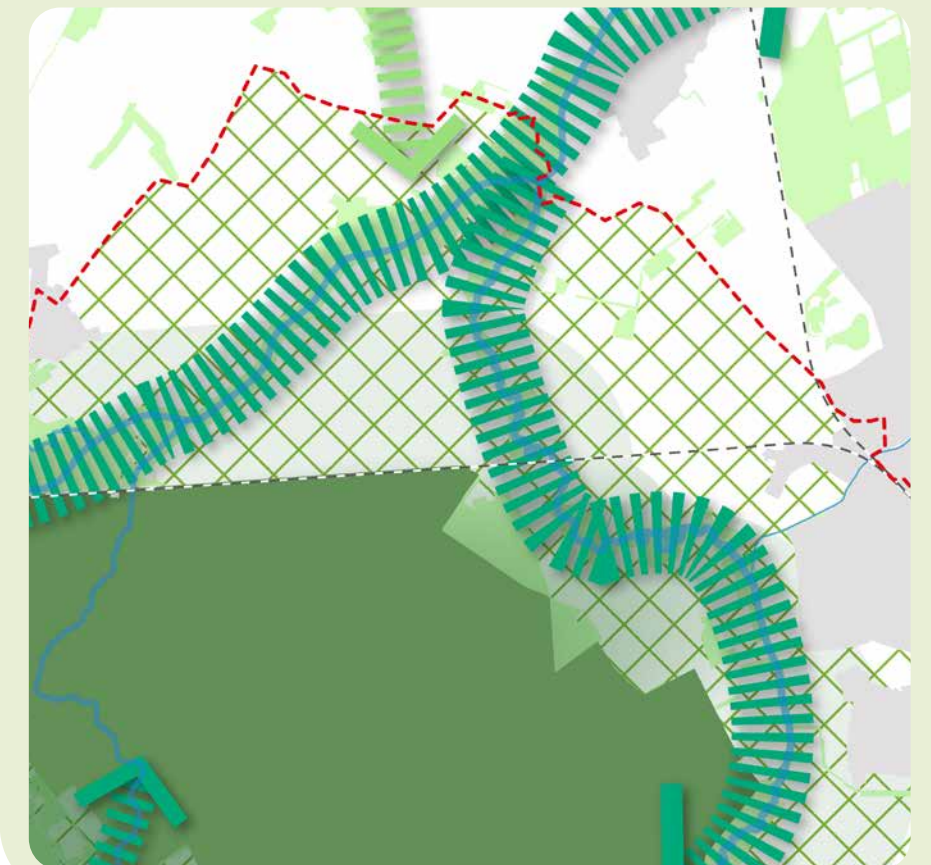

Een veerkrachtig en robuust ecosysteem

- Samenhang in de al voorziene (her-)inrichtingsprojecten: NNB beekdal Essche Stroom, hermeandering Kleine Aa en realiseren van EVZ's.
- Op maat inrichten van overgangszone N2000, middels extensivering van de gronden in samenspraak met ondernemers. Daarbij wordt rekening gehouden met het verschil tussen de hoger gelegen en vruchtbare enkeerdgronden ten noorden van het spoor en de lager gelegen en veel nattere gronden, waaronder de beekdalen.
- Verbeteren van de waterkwaliteit in de zones rondom de beekdalen en in overstorten van water uit het stedelijk gebied Boxtel op het watersysteem.
- Verminderen van de impact op N2000 op het gebied van fijnstof, stikstof en ammoniak.
- Behoud Kampina als rustgebied.
- Gebiedsspecifieke maatregelen natuurdoelanalyse:
NDA5: Verhogen van het waterpeil in de spoor- en berm sloten
NDA13: Demping van watergangen aan de oostkant van het Natura 2000-gebied.

Legenda Een veerkrachtig en robuust ecosysteem

- N 2000
- NNB
- ▬ indicatie zoekgebied overgangszone
- ▨ verhogen groen-blauwe dooradering landelijk gebied
- ➡ droge ecologische verbindingen natuurgebieden
- ➡ robuuste natte ecologische verbindingen

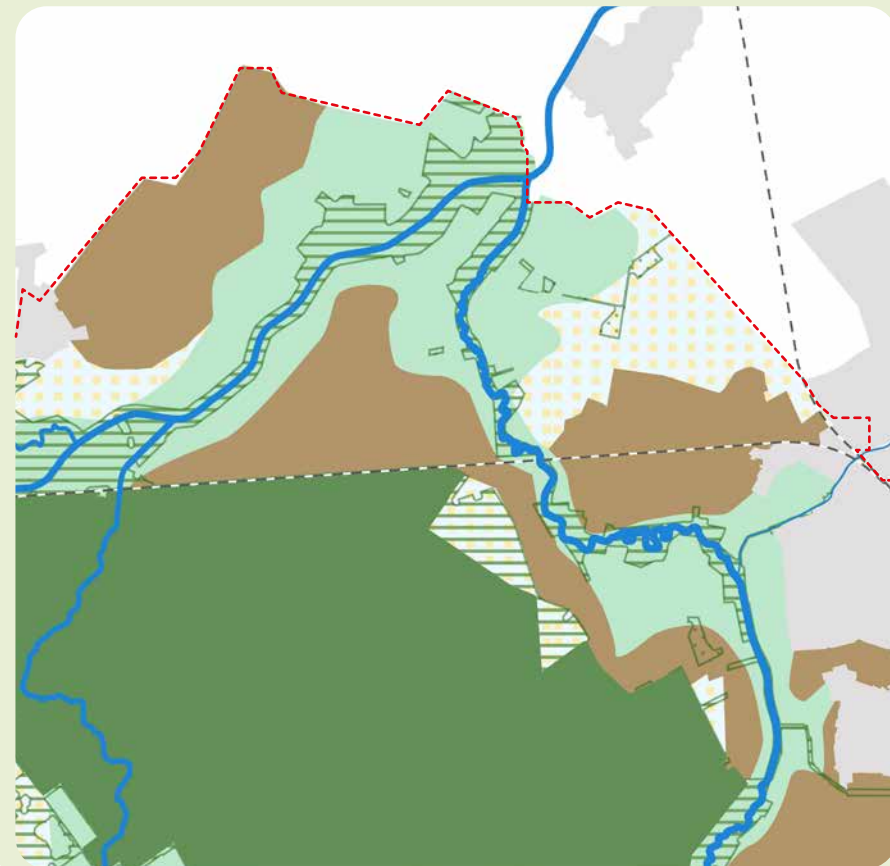

Ruimte voor diversiteit aan agrarisch ondernemerschap

- Faciliteren van de levensvatbare melkveebedrijven in dit landschap: als drager voor de extensivering van gronden in de overgangszone, waarbij grondgebruik bijdraagt aan natuurherstel van N2000.
- Vernatten van de gronden vraagt aanpassing van het landgebruik en teelt.
- Oude vruchtbare bouwlanden ten noorden van het spoor en rondom de buurtschappen benutten als waardevolle gronden voor landbouw, waarbij uitspoeling meststoffen en middelen worden verminderd en biodiversiteit wordt versterkt.
- Verbreden van bestaande bedrijven met recreatieve en maatschappelijke functie nabij het stedelijke gebied. Bewoners uitnodigen om in het landelijk gebied te recreëren biedt nieuwe kansen voor ondernemers.

Legenda

- N 2000
- ▨ NNB
- lager gelegen gronden, teelt volgt peil
- goede vruchtbare landbouwgronden (enkeerdgronden)
- ▨ overige gronden

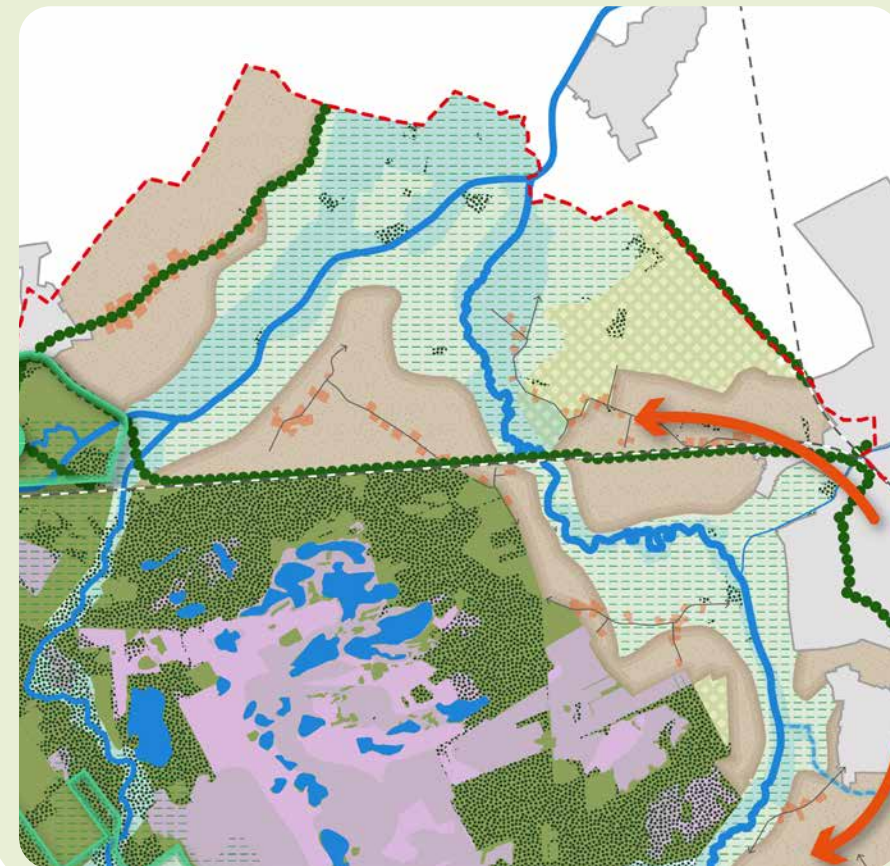

Aantrekkelijk en beleefbaar landschap, met brede meerwaarde

- Landschappelijke en recreatieve versterking ten behoeve van een aantrekkelijk en toegankelijk landschap voor inwoners van de buurtschappen en Boxtel, zoals aanleg van paden, aantrekkelijke boerenerven met recreatieve en maatschappelijke verbreding.
- Het gebied heeft veel cultuurhistorische waarden, waaronder de uitstraling van de authentieke buurtschappen. Deze dienen te worden gekoesterd en versterkt. De groenblauwe dooradering, uitgevoerd in heggen en houtwallen langs perceelsranden, past bij het kleinschalige cultuurlandschap van het gebied.

Legenda

- ▨ heideontginning
- ▨ oude akkerdorpen
- de Mortelen
- ▨ lager gelegen natte gronden
- ▨ beekdalen
- ▨ bossen
- heide
- ▨ lintbebouwing
- laanstructuren
- ➔ recreatieve verbindingen

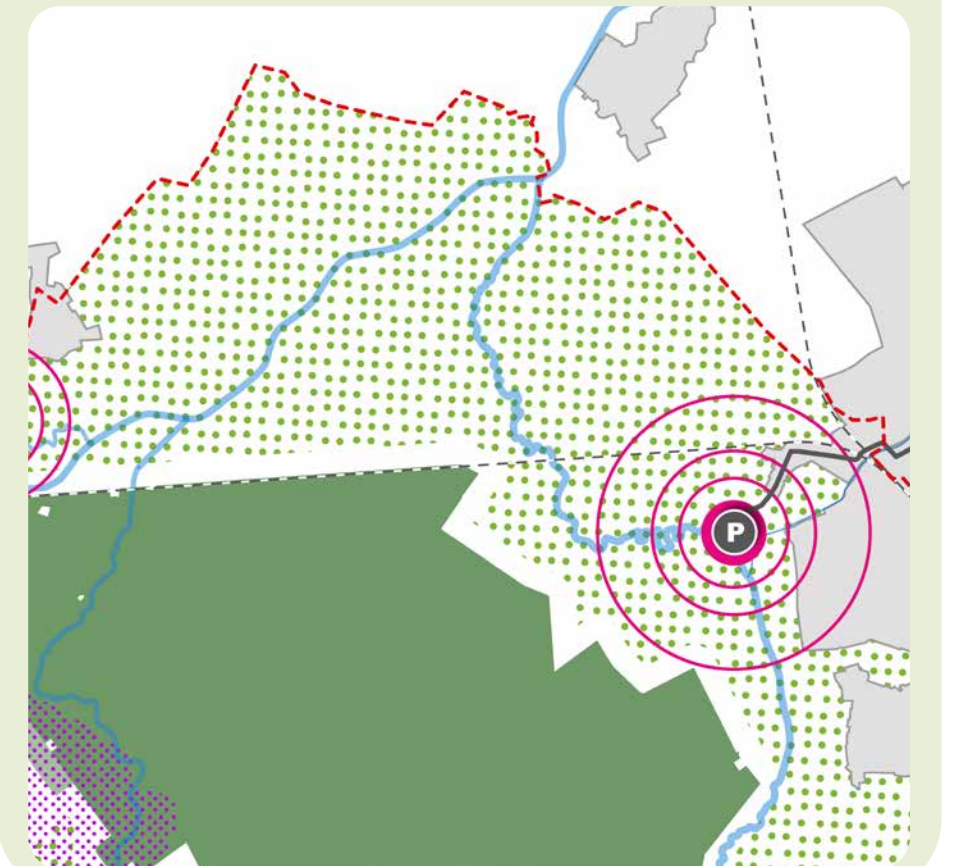
Recreatieve beleving en regulering

Recreatieve strategie is van noodzakelijk belang in verband met de grote woningbouwopgave van Boxtel:

- Landschappelijke versterking van de overgangszone, met strategische aanleg van parkeervoorziening in combinatie met horeca en wandelroutes op afstand van N2000.
- Geen natuurpoort / formele recreatieve poort voor Kampina, vanwege drukfactor kwetsbaarheid habitattypen Natura 2000.
- **Barriere-werking spoor? Extra recreatieve verbindingen nodig om bewaakt dit juist de luwte Kampina.**

Legenda

- N 2000 intensieve recreatie
- N 2000 extensieve recreatie
- ▨ recreatieve zonering
- concentratie toeristische en recreatieve voorzieningen gem. Oisterwijk
- ⊙ parkeervoorziening op afstand van N2000

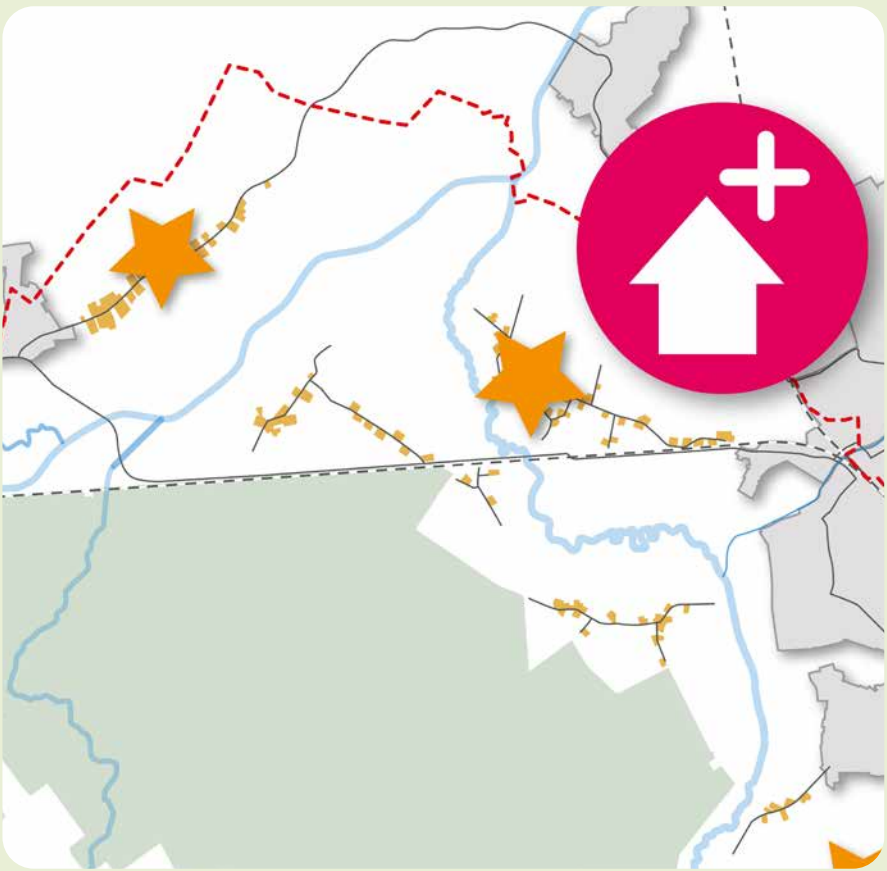

Landschap als basis voor verstedelijking

Wateropgaves, natuurdoelstellingen en cultuurhistorische karakteristiek van het gebied vormen de basis voor de woningbouwopgave Noordwesthoek. Er kunnen geen woningen worden gebouwd op gronden waar vernatting zal optreden.

Legenda

- N 2000
- bestaande dorpen
- bestaande buurtschappen
- kleinschalige nieuwe woonvormen in bestaande buurtschappen
- woningbouwopgaves

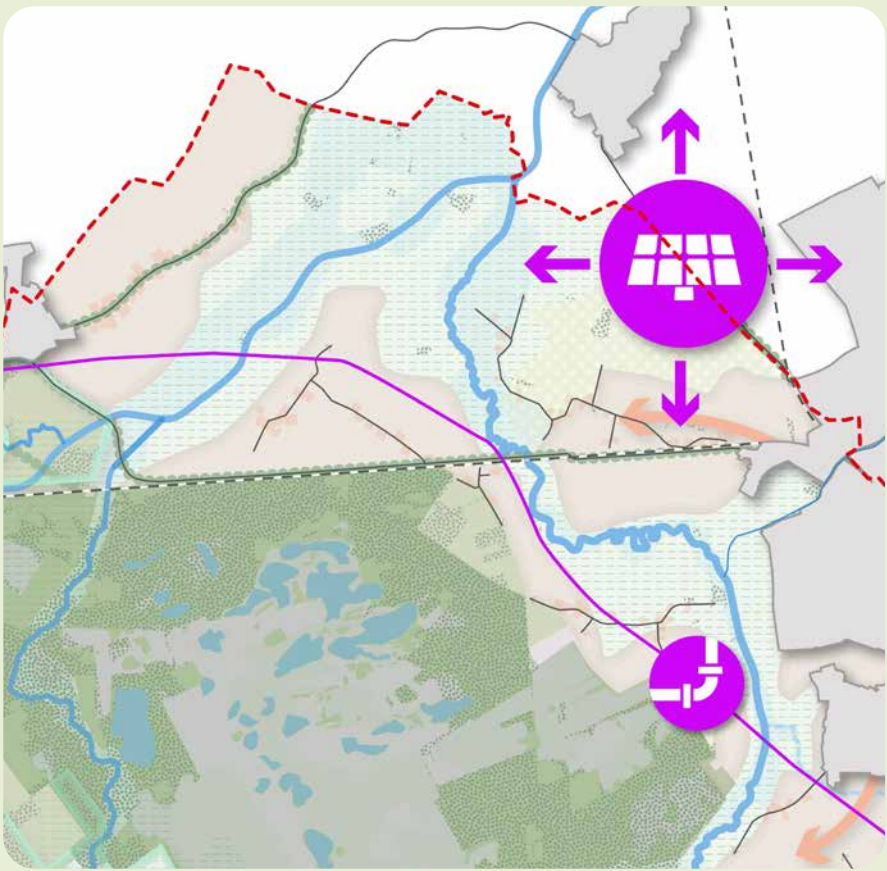

Circulair, beperkte emissies en energieneutraal

Beekdalen van Essche Stroom en Kleine Aa zijn door gemeente Boxtel uitgesloten van zonne-energie. Zoekgebieden zonne-energie in visiefase 1.0 integraal afwegen.

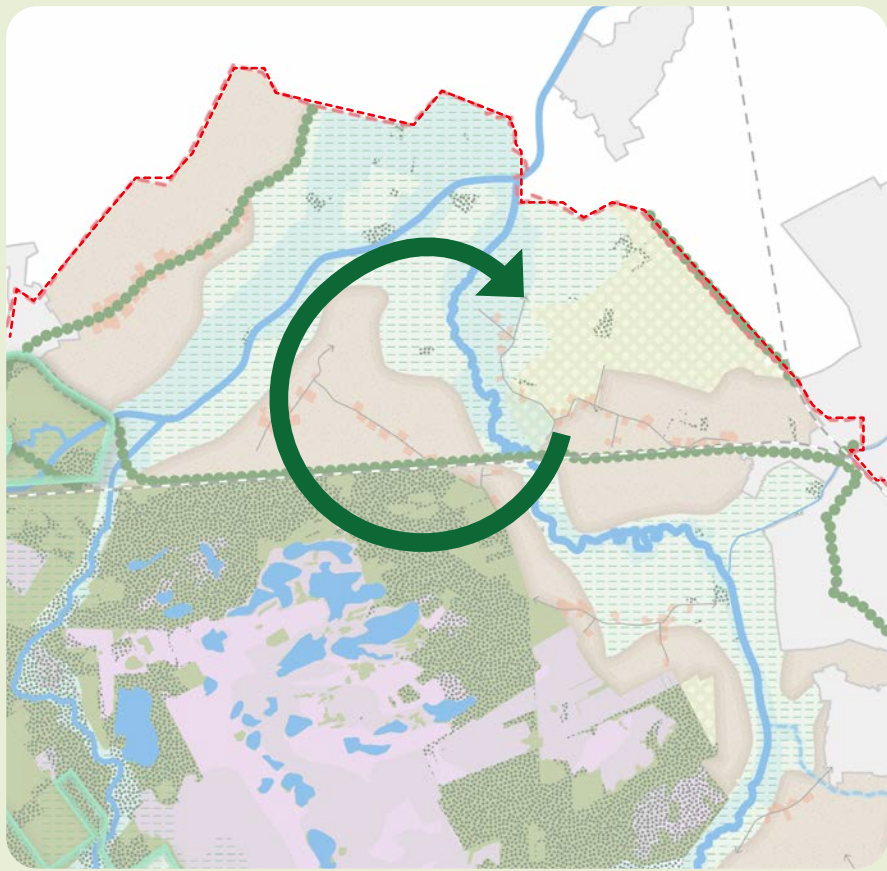
Legenda

- zoekgebieden zonneparken/windmolens
- deltacorridor

Grond staat in dienst van het gebied

Nader uit te werken

* De uitwerking is de eerste doorvertaling op basis van aanwezige informatie, dit zal worden aangescherpt en verdiept in de visiefase naar 1.0

SCHUURPLEKKEN

Belangrijkste botsende opgaven

- De woningbouwopgave Noordwesthoek zoals nu in de praatprent (2022) is vormgegeven overlapt met gronden voor NNB en vernatting. Een aantal bouwvelden liggen in het beekdal.
- Druk op de rust in ecologisch gevoelige gebieden Kampina, door grote toename aantal bewoners met de ontwikkeling Noordwesthoek.
- Noodzakelijke vernatting heeft grote impact op het gebruik van de huidige agrarische gronden en daarmee impact op de bedrijfsvoering van de bestaande ondernemers.

KANSEN

- A. Woningbouwontwikkeling biedt kansen als financiële drager en motor voor gebiedsontwikkeling om ook de overige opgaven in het gebied te behalen. Hiervoor is integrale visie noodzakelijk.
- B. Er zijn 4 kleinere clusters (1. Belvertseweg, 2. Luissel, 3. Intensieve veehouders kern Boxtel, 4. Ondernemers Roond) van betrokken ondernemers waar veel energie zit en ideeën zijn om stappen te zetten in innovatieve verduurzaming en extensivering.

AANBEVELINGEN VERVOLG

Specifieke aanbevelingen voor het gebiedsproces in deelgebied E naar de gebiedsvisie 1.0

- Er zijn verschillende ontwikkelingen en projecten in het gebied in voorbereiding die op elkaar of in het watersysteem ingrijpen. Daarnaast zijn ondernemers na aan het denken over toekomstplannen. Daar bovenop komen de natuur- en water doelen. De gesproken ondernemers geven aan de onderlinge samenhang van projecten en processen niet te zien. Samenhang en regie op het geheel is dan ook van belang, met een intensievere samenwerking van de overheden in dit gebied.
- Opstarten van gesprekken in vier grondgebonden ondernemersclusters in het gebied, die nu al bezig willen met verduurzaming en extensivering in relatie tot hun toekomstperspectief. Inzicht verkrijgen in hun toekomstbeelden voor het gebied en de betekenis daarbij voor hun bedrijfsvoering.
- Inzicht in toekomst van de intensieve veehouderijen in relatie tot druk op natuur van N2000.
- Uitwerken van een visie op recreatieve verbreding en regulering.
- Uitwerken watersysteemanalyse ten behoeve van kadering woonvelden Noordwesthoek.

